

Thực chất “tăng trưởng xanh” trong độc canh cây chè tại Ấn Độ

Tea Drinker

HN 31-8-2023

Tác giả Desirée Kumpf phân tích trên Environmental Humanities về bản chất của các đồn điền trà hữu cơ tại Ấn Độ, dưới danh nghĩa “tăng trưởng xanh”, thường lấy lý tưởng trung tâm là tách bạch tăng trưởng kinh tế khỏi quá trình khai thác cạn kiệt nguồn tài nguyên sinh thái. Mục tiêu của lá cờ chuyển đổi này chính là giảm thiểu tới mức thấp nhất các tác động sinh thái tiêu cực.

Hình minh họa: Ruộng ngô ở Hòa Bình, Việt Nam (Ảnh: 28-8-2023)

Nhưng mà làm thế nào để tạo ra lợi nhuận ổn định, thậm chí tăng lên, mà không bòn rút tài nguyên sinh thái?

Thực chất các đồn điền trồng cây chè phải tăng cường can thiệp vào quá trình tăng trưởng của cây trồng để đạt được mục tiêu tài chính. Chủ đồn điền tìm mọi cách để sản

xuất đại trà và tiêu chuẩn hóa các nguyên liệu thực vật có giá trị và làm đơn giản hóa hệ thống yếu tố sinh thái xung quanh các cây độc canh một cách cực đoan.

Muốn hiểu tác động của việc này cần dựa trên quan điểm đa loài để thấy quá trình đồn điền hóa độc canh như trên làm thay đổi hình dáng, nhịp điệu và liên kết sinh thái ra sao cho thúc đẩy tăng trưởng cây trà.

Theo tác giả, các đồn điền trà trong nghiên cứu có khuynh hướng khai thác các yếu tố bất kham của sự sống thiên nhiên để làm cho quá trình độc canh trà đạt hiệu suất cao hơn về kinh tế nhờ phân giao trong đánh đổi giá trị thương mại và sinh thái. Chẳng hạn, xung tăng trưởng không thể kiểm soát của thực vật do kiểu cách ngắt búp chè và thời gian giữa các đoạn khai thác, hoặc lựa chọn khai thác theo hình dáng bụi cây, quá trình tương tác không thể dự báo giữa cây và hệ động thực vật xung quanh, thậm chí khai thác cả quá trình trao đổi chất tiềm tàng gây hại của côn trùng và nấm (mặc dù không phải lúc nào cũng đem lại lợi ích). Thậm chí một số bệnh ví dụ rộp lá do rệp (blister blight) còn được kháo thành lợi thế do tạo nên mùi vị lạ. Loại bệnh cây chè ở Nam Á này đã được ghi vào sách từ thế kỷ 19!

Rõ ràng, động cơ lợi nhuận thuần kinh tế rất khó hài hòa với mục tiêu bảo vệ, và cải tạo môi sinh thành hệ ES phục vụ sự sống (bao gồm cả con người), nếu như không tồn tại hệ văn hóa thặng dư sinh thái [2-3]. Một khi hệ văn hóa thâm hụt sinh thái vẫn tồn tại, với mục tiêu đánh đổi quá trình sinh dưỡng cây lấy thặng dư tài chính, ngay cả định nghĩa về phát triển thực vật hữu cơ cũng sẽ bị can thiệp để mang tính hình thức, và biến hệ thống hữu cơ thành “cánh tay nối dài” của hệ thống canh tác cây công nghiệp kiểu cũ.

References

- [1] Kumpf, D. (2023). The Organic Monocrop: Experimenting with Green Growth on Indian Tea Plantations. *Environmental Humanities*, 15(2), 1-18. <https://doi.org/10.1215/22011919-10422256>
- [2] Nguyen, M. H., & Jones, T. E. (2022). Building eco-surplus culture among urban residents as a novel strategy to improve finance for conservation in protected areas. *Humanities and Social Sciences Communications*, 9, 426. <https://www.nature.com/articles/s41599-022-01441-9>
- [3] Vuong, Q. H. (2021). The semiconducting principle of monetary and environmental values exchange. *Economics and Business Letters*, 10(3), 284-290. <https://reunido.uniovi.es/index.php/EBL/article/view/15872>